

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

1-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 1 (5) - 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahammadovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafuz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo‘limi psixologik xizmat boshlig‘i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O‘zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po‘latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O‘zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O‘zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo‘tayeov Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O‘zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro‘yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo‘yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Xadjamuratova Matlyuba Xashimovna</i> YOSHLARNI IJTIMOIIY HIMOYA QILISHNING TARIXIY ILDIZLARI	11-15
<i>Abdimo‘minov Oybek Bektemirovich</i> MARKAZIY OSIYODA KO‘PTOMONLAMA MUNOSABATLAR: TARIXIY YONDASHUVLAR, SIYOSIY VA IQTISODIY INTEGRATSIYA	16-22
<i>Шадманов Турдибай Рузубаевич</i> ПРОБЛЕМЫ ПЛАНИРОВАНИЯ ПРИ СТРОИТЕЛЬСТВЕ ЖИЛЬЯ В УЗБЕКИСТАНЕ В ПЕРИОД 1940-1960 ГГ	23-27
<i>Мирзаева Наргиза Беркиновна, Рузиева Мухлиса Баходир кизи</i> ИНВАЛИДНОСТЬ И ЕЕ ИСТОРИЯ. СОЦИАЛЬНАЯ ЗАЩИТА ИНВАЛИДОВ В УЗБЕКИСТАНЕ	28-33
<i>Abdug‘aniyev Bekzod Abduvali o‘gli</i> SUG‘DIYLARDA DIN MASALASI: ZARDUSHTIYLIK VA MAZDAKIYLIK	34-40
<i>Umrzoqov Maqsud Shokirovich</i> V.L.VYATKINNING SAMARQANDNING TARIXIY YODGORLIKLARINI O‘RGANISHGA DOIR ISHLARI	41-46
<i>Ochildiyev Lochinbek</i> QASHQADARYO VOHASI TARIXIY-MADANIY YODGORLIKLARI, ZIYORATGOHLARI ULARNING TARIXIY-ETNOGRAFIK XUSUSIYATLARI	47-56
<i>Mamatqulov Bekzod, Bozorov Alisher</i> O‘ZBEKISTONDA SANOAT TARMOQLARINING RIVOJLANISHIDA JANUBIY VILOYATLARNING O‘RNI (1924-1991-YILLAR)	57-64

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Мамажонов Акрамжон</i> МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАР (УМУМЛАШГАН ДАРОМАДЛАР) ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТ ВА УНИ ШАКЛЛАНИШИ	65-71
<i>Xolmuratov Xolilla</i> O‘ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISH VA ENERGO-SAMARADORLIKNI OSHIRISH ISTIQBOLLARI: IQTISODIY VA IJTIMOIIY TAHLIL	72-83
<i>Karimov Khojakbar</i> INNOVATION POTENTIAL AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN’S MANUFACTURING SECTOR: ENHANCING EFFICIENCY THROUGH AI-DRIVEN MANAGEMENT OF INNOVATIVE INFRASTRUCTURES	84-90
<i>Тўлаков Улуғбек Тошмаматович</i> СОЛИҚ МАЪМУРИЯТЧИЛИГИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВЛАР	91-105

<i>Xolmurotov Fozil</i> RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH VA EKSPORTNI RIVOJLANTIRISH ORQALI MINTAQAVIY IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH: NAZARIYA VA AMALIY YONDASHUVLAR	106-118
<i>Komilov Bakhtiyorjon</i> OPPORTUNITIES AND CHALLENGES IN E-COMMERCE LOGISTICS IN CENTRAL ASIA	119-129
<i>Abdusattorov Sodiqjon</i> TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI TURLARI	130-134
<i>G'anibayev Ilxomjon</i> AUDITORLIK DALILLARI ISHONCHLILIGINI TA'MINLASHDA INTERVYU USULINING AHAMIYATI	135-145
<i>Akhmedov Khasan</i> ISSUES OF IMPROVING THE SYSTEM OF COMPENSATION PAYMENTS UNDER COMPULSORY CIVIL LIABILITY INSURANCE	146-153
<i>Саттаров Абдусамат Умирқулович</i> МИНТАҚАВИЙ ИҚТИСОДИЁТДА БАҲОЛАШ МЕТОДИКАСИ ВА УНДА ЭКОНОМЕТРИК УСУЛЛАР	154-159
<i>Musamukhamedov Azimjon Jamoliddinovich</i> O'ZBEKISTONDA ISLOMIY MIKROMOLIYA: BARQARORLIK VA FAROVONLIK SARI ADOLATLI YO'L	160-168
09.00.00 – FALSAFA FANLARI	
<i>Xaitov Elmurod Bekmurodovich</i> DUNYO AHOLISINING O'SISH DINAMIKASIGA TA'SIR ETUVCHI IJTIMOIIY KO'RSATKICHLAR VA AHOLI HAYOT SIFATI	169-174
<i>Abdullayeva Xulkar Raxmatullayevna</i> BIOEPISTEMOLOGIYA YOKI EPISTEMOLOGIYADA FANLARARO YONDASHUVLAR	175-179
<i>Sulaymonov Maxmudjon Shuxratbekovich</i> O'ZBEKISTONDA FUQAROLIK POZITSIYASI SHAKLLANISHIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI IJTIMOIIY OMILLARNING FALSAFIY TAHLILI	180-185
<i>Berdaliyeva Sevara</i> YUSUF XOS HOJIBNING AXLOQIY QARASHLARINI SHAKLLANISHINING TARIXIY-IJTIMOIIY OMILLARI	186-198
<i>Ergashev Urolbek Berkinovich</i> AHMAD TOSHKO'PRIZODA ILMLAR TASNIFINING AHAMIYATI	199-205
<i>Qaxorov Pulotjon Xursanmurodovich</i> INSON GO'ZALLIGI VA UNING AXLOQIY VAHOSI	206-211
<i>Абдуллаходжаев Гайрат</i> ГЛОБАЛИЗАЦИЯ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА ЭСТЕТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ МОЛОДЕЖИ	212-215
<i>Ro'ziyev Maqsud O'rinovich</i> ABULHASAN BAHMANYOR SHAXSIYATI VA MA'NAVIY MEROSI	216-220

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>O'zbekov Umidjon Narzullo o'g'li, Boboqulova Nilufar Xayrullo qizi</i> BOSHLANG'ICH TA'LIM INGLIZ TILI DARSLARIDA OG'ZAKI NUTQNI SHAKLLANTIRISH	221-225
<i>Kamalova Madina</i> CHINGIZ AYTMATOV ASARLARIDA BOLA RUHIYATI	226-230
<i>Karimov Rivojiddin Gulamjonovich</i> DISCOURSE AND ITS LINGUOCULTURAL INTERPRETATION	231-240
<i>Baxtiyorova Maftuna Baxtiyorovna</i> INGLIZ TILIDA ANTROPONIMIK BIRLIKLARNING LEKSIK-SEMANTIK TAHLILI	241-246
<i>Nurmuxammedov Yusuf Shakarboyevich</i> FRAZEOLOGIK BIRLIKLARNING MA'NO QATLAMLARI, METAFORA VA METONIMIYA KABI LINGVISTIK HODISALAR BILAN ALOQASI	247-251
<i>Xujakulov Ravshan Isroilovich</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA XALQ TABOBATIGA OID LEKSIK BIRLIKLARNING DERIVATSION TADQIQI	252-258
<i>Olimova Khurshida Vaydillayevna</i> "PROPER NOUNS IN ENGLISH AND UZBEK: STRUCTURE AND THEIR UNIQUE FEATURES"	259-263
<i>Ermatov Ixtiyor, Risqulova Muslima</i> "DEVONU LUG'OTIT TURK" ASARIDA TOPONIMLARNING BERILISHI	264-269
<i>Abduraimova Dinara Bahodir qizi, Abdullayeva Nilufar Ramazonovna</i> INGLIZ TILIDAGI LEKSIK MATERIALLARNI BOYITISHDA ZAMONAVIY TEKNOLOGIYALARNING O'RNI	270-273
<i>Mardonov Maxmud</i> LATIFALARNI TASNIF QILISH MEZONLARI VA TASNIFOTI	274-280
<i>Nazarov Sardor Shamurodovich</i> A COMPARATIVE STUDY OF STRUCTURAL-SEMANTIC CHARACTERISTICS OF ENGLISH AND UZBEK LANGUAGE WORD COMBINATIONS	281-284

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Абдурасулова Кумриниса Раимкуловна, Каракетова Дилноза Юлдашевна</i> КРИМИНОЛОГИЯДА САБАБИЯТ	285-302
<i>Yumatov Bogdan Olegovich</i> APPROACHES TO UNDERSTANDING THE PRINCIPLES OF ANTI-CORRUPTION MONITORING	303-309
<i>Абдурахманова Нодирахон</i> ПРОБЛЕМЫ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ СМАРТ-КОНТРАКТОВ В ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО УЗБЕКИСТАНА	310-317
<i>Бекбутаева Лобар</i> СОЦИАЛЬНАЯ ЗАЩИТА ПРАВ ДЕТЕЙ-СИРОТ И ДЕТЕЙ, ОСТАВШИХСЯ БЕЗ ПОПЕЧЕНИЯ РОДИТЕЛЕЙ: МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ СТАНДАРТЫ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ	318-323

<i>Nishonov Abdulloh Ubaydulloh o'g'li</i> CHIQUINDILARNI TRANSCHEGARAVIY TASHISH VA OLIB O'TISHNING XALQARO HUQUQIY TARTIBI	324-329
<i>Саидов Шохруххон Музаффарович</i> ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИНИНГ ҲУҚУҚ ИЖОДКОРЛИГИ ФАОЛИЯТИДАГИ ИШТИРОКИНИ БАҲОЛАШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	330-338
<i>Maxmudov Sunnat Azim o'g'li</i> AYBLILIK TO'G'RISIDAGI MASALANI HAL QILMAY TURIB JINOYAT ISHINI TUGATISH TARTIBI: QONUNCHILIKDAGI MUAMMOLAR TAHLILI	339-348
<i>Inomxo'jaeva Sanobar Muxammadixonovna</i> JAMIYATDA HUQUQIY ONGNI RIVOJLANTIRISHDA HUQUQIY TARBIYA USULLARINING AHAMIYATI	349-355
<i>Mirzakarimova Dilafuz Doniyorovna</i> SUN'IY INTELLEKT, ROBOTOTEXNIKA VA HUQUQ: SUN'IY INTELLEKTNING XAVFSIZ KIBERXAVFSIZLIK TIZIMLARIGA TA'SIRI	356-362
<i>Raximjonova Nargizaxon Raximjonovna</i> YAGONA JINOYATNING JINOYAT-HUQUQIY TAVSIFI	363-368
<i>Dehqanov Raxmatilla Mirzaraxmat o'g'li</i> ISTE'MOLCHILAR ISHTIROKIDAGI TRANSCHEGARAVIY MUNOSABATLAR UCHUN QO'LLANADIGAN HUQUQ	369-374
13.00.00 - PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Iminaxunova Iroda Xuseynovna</i> DIAGNOSTIK YONDASHUV ASOSIDA XORIJIY TILNI O'QITISH IMKONIYATLARI	375-379
<i>Xusanova Mohira</i> XORIJIY TILLARNI O'QITISH VA NAZORAT QILISHNING MAZMUNI	380-386
<i>Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich</i> TEXNIK VA SAN'AT FANLARINI INTEGRATIV O'QITISHDA SINERGETIK KOMPETENTLIKNI TAKOMILLASHTIRISH	387-391
<i>Erkulova Feruza Melikuziyevna</i> THE ROLE OF METHODOLOGICAL TRAINING IN ENHANCING PROFESSIONAL COMPETENCE OF FOREIGN LANGUAGE TEACHERS	392-402
<i>Malikova Madina Abduraxmon qizi</i> INGLIZ TILI DARSLARINI O'QITISH JARAYONIDA HAMKORLIK VA KOOPERATIV O'QITISH TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING USTUVOR USULLARI	403-407
<i>Умаров Азиз Авазович</i> РОЛЬ ДИАЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ В ОБУЧЕНИИ РУССКОМУ ЯЗЫКУ: МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ	408-412
<i>Рахмонова Шалола Фахриддин кизи</i> ЖАМИЯТ РИВОЖЛАНИШИДА МЕДИА КОМПЕТЕНЦИЯНИНГ ЎРНИ	413-417
<i>Boymirzaeva Raximaxon Xoshimjonovna</i> XALQ TA'LIMI PEDAGOGLARNI MALAKASINI OSHIRISH JARAYONIDA HUQUQIY ONG VA HUQUQIY MADANIYATINI YUKSALTIRISHGA OID XORIJ TAJRIBASI	418-427

<i>Jamolova Mohigul Baxtiyorovna</i> BO'LAJAK CHET TILI FANI O'QITUVCHILARINING TANQIDIY FIKRLASH QOBILİYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA METODIK ASOSLARI	428-432
<i>Raxmatov Mirzo Mukimovich</i> BO'LAJAK INFORMATIKA O'QITUVCHILARIGA DASTURLASH TILLARINI O'QITISHNI TAKOMILLASHTIRISHDA SEMIOTIK YONDASHUV	433-438
<i>Umirova Mamlakat Imomovna</i> NUTQIY MADANIYATNI O'STIRISHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI	439-442
<i>Nafasov Arslon Komilovich</i> TARIX FANINI O'QITISH PEDAGOGIK TADQIQOTLAR OBYEKTI SIFATIDA	443-448
<i>Valiyeva Nasiba Xadiytullayevna</i> OLİY TA'LIMDA O'QITISHNI RAQAMLASHTIRISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK METOD VA MODELLAR	449-455
<i>Мухаммадиева Угиллой Холмуродовна</i> ФОРМИРОВАНИЕ НАВЫКОВ И КОМПЕТЕНЦИЙ В ОБЛАСТИ СИНХРОННОГО ПЕРЕВОДА У СТУДЕНТОВ	456-463
<i>Qosimova Ozoda Xudoynazarovna</i> PEDAGOG XOTIN-QIZLARNING IJTIMOY FAOLLIGINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOY- PEDAGOGIK TAHLILI	464-472

Received: 20 December 2024

Accepted: 5 January 2025

Published: 15 January 2025

Article / Original Paper

TEACHING HISTORY AS AN OBJECT OF PEDAGOGICAL RESEARCH

Nafasov Arslon Komilovich

ChDPU "Interfaculty social sciences" departmen
senior teacher

Abstract. This article analyzes the teaching of history, research conducted in this area, and perceptions of history in Uzbekistan, other independent states and countries of the world. Methodology of studying history, methods used to transmit knowledge about events, cultures and civilizations of the past, as well as modern approaches.

Keywords: history, teaching methodology, pedagogical research, traditional education, innovative approach, competencies.

TARIX FANINI O'QITISH PEDAGOGIK TADQIQOTLAR OBYEKTI SIFATIDA

Nafasov Arslon Komilovich,

ChDPU "Fakultetlararo ijtimoiy fanlar" kafedrası
katta o'qituvchi

E-mail: nafasovarslon707@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada tarix fanini o'qitish, mazkur yo'nalishda olib borilgan tadqiqotlar, O'zbekiston, MDH davlatlari hamda xorijiy davlatlarda tarix fanlariga munosabat, tarixni o'qitishdagi metodlar, o'quvchi-talabalarga o'tmishdagi voqealar, madaniyatlar va sivilizatsiyalar haqidagi bilimlarni berish uchun foydalaniladigan metodologiyalar, bugungi zamonaviy yondashuvlar haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: tarix, o'qitish metodlari, pedagogik tadqiqotlar, an'anaviy ta'lim, innovatsion yondashuv, kompetensiyalar.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I1Y2025N61>

Kirish. Tarixni o'qitish ta'lim o'quv dasturida muhim o'rin tutadi, u nafaqat insoniyat tajribasining ombori, balki bilimli va faol fuqarolarni shakllantirishning muhim vositasi sifatida ham xizmat qiladi. Tarix ta'limining ahamiyati o'tmishdagi voqealarni shunchaki eslab qolishdan tashqarida bo'lgan holda u tanqidiy fikrlashni, murakkab ijtimoiy dinamikani tushunishni, o'ziga xoslik va davomiylik hissini tarbiyalashni o'z ichiga oladi. Shuningdek, tarixni o'qitish bir qancha konseptual muammolarga to'la bo'lib, o'qituvchilar samarali va mazmunli ta'lim berish uchun muntazam harakat qilishlari lozim.

Tarixni o'qitish o'quvchi-talabalarga o'tmishdagi voqealar, madaniyatlar va sivilizatsiyalar haqidagi bilimlarni berish uchun foydalaniladigan metodologiyalar, strategiyalar va mazmuni o'z ichiga olib, bu o'quvchi-talabalarga o'tmishdagi voqealar zamonaviy jamiyatni qanday shakllantirgani va kelajakka qanday ta'sir qilishda davom etishi haqida har tomonlama tushuncha berishga intiladigan fandır. Yakuniy maqsad o'quvchi-talabalarda tarixiy hikoyalar haqida tanqidiy fikrlash, turli nuqtai nazarlarni tushunish hamda

vaqt o'tishi bilan insoniyat tajribasining murakkabligini qadrlash qobiliyatini rivojlantirish hisoblanadi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Mamlakatimizda pedagogik ta'lim innovatsion klasterining ilmiy-nazariy asoslari, uning uzluksizlik, uzviylik va izchillik bilan bog'liq yangi innovatsion yo'nalish sifatidagi tavsifi va amaliyotga tatbiq etish mexanizmlari G'.Muxamedov, U.Xodjamqulov, S.Toshtemirova [1;280-b], bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini takomillashtirish, tarix fanini o'qitish metodikasi, unga qo'yilayotgan zamonaviy talablar, zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tarix fanini o'qitishning tashkiliy, amaliy, metodik mazmunini takomillashtirish muammolari A.Sa'diyev, T.Toshpulatov, Ya.G'afforovlarning [2;314-b] ilmiy ishlarida yoritilgan.

Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi (MDH) mamlakatlarida pedagogik ta'limni tashkil etish muammolari, bo'lajak tarix o'qituvchilarida kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirish, tarix o'qitish metodikasini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida takomillashtirish bo'yicha tadqiqotlar V.N.Bernadskiy, K.E.Bendirikov, A.A.Vagin, F.A.Popov, D.N.Vorobyev, O.E.Shuvalova, Ye.A.Tamojnyaya, M.S.Smirnova, A.I.Subetto, N.A.Ivanishcheva, I.V.Komarov, A.N.Daxin, A.V.Xutorskiy, P.Simonov, A.I.Subettolarning tadqiqotlarida [3;73-b] atroflicha yoritilgan.

Xorij olimlaridan N.Norris, G.Weinert, S.Bjornavold, C.Dweeck, X.Xekxauzen, G.Weinert, A.Blum, M.Abraxam, A.Maslow, S.Bjornavold, E.Klieme, L.H.Salganik, E.Klieme, J.Hartig, E.Torndayk, B.Skinner, U.Jeyms, R.Clark Burton, K.Cummings William, B.S.Bloom, M.D.Engelhart, R.W.Bybeelarning tadqiqotlarida [4;331-341b] bo'lajak o'qituvchilarni innovatsion faoliyatga tayyorlash, ularda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish, tarixiy bilimlarni egallashning nazariy va amaliy darajasi, tarix ta'limini tashkil qilishga kognitiv-takomillashtiruvchi yondashuvni qaror toptirish, barqaror rivojlanishga qaratilgan ta'lim sohasida bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish muammolari yoritilgan.

Muhokama. Tarix o'qitishning ahamiyati uning ta'limga qo'shgan ko'p qirrali hissasidadir. Bu, bizningcha, quyidagilarda o'z ifodasini topadi. Birinchidan, bu o'quvchi-talabalarni tarixiy ma'lumotlarni tahlil qilish va sharhlashga, manbalarning ishonchligini baholashga hamda voqealar sodir bo'lgan kontekstni tushunishga undash orqali tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi.

Tarixni o'qitish o'zining muhimligiga qaramay, bizningcha, uning samaradorligiga to'sqinlik qiluvchi bir qancha konseptual muammolarga duch keladi. Bu muammolar o'quv dasturlarini ishlab chiqish, pedagogik yondashuvlar va mavzuning o'ziga xos murakkabliklari bilan bog'liq masalalarni o'z ichiga olishi mumkin:

- tarixni o'qitishdagi asosiy konseptual muammolardan biri mazmunni tanlash va tashkil etish bo'lib, tarix keng qamrovli va ko'p qirrali fan, shuningdek, o'quv rejasiga nimani kiritish va undan chiqarib tashlashni hal qilish bahsli bo'lishi tabiiy.
- yana bir muhim muammo — pedagogik yondashuvlarni tanlash. Ko'pincha eslab qolish va ma'ruza asosida o'qitishga tayanadigan an'anaviy tarix o'qitish usullari o'quvchilarni qiziqtirish va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga yordam bermasligi tanqid qilinadi. Biroq, bu yondashuvlarni amalga oshirish katta

- sinflar, cheklangan resurslar va o'quvchilarning turli darajadagi tayyorgarligi, qiziqishlari kabi omillar tufayli murakkab bo'lishi mumkin;
- tarixiy voqealarning o'ziga xos murakkabligi va ularning talqini ham qiyinchilik tug'diradi. Tarix o'tmishning statik yozuvi emas, balki davom etayotgan munozaralar va qayta talqinlar bilan tavsiflangan dinamik maydondir. Ushbu murakkablik o'qituvchilarga aniq va izchil tarixiy voqeani taqdim etishni qiyinlashtirishi mumkin. Bundan tashqari, tarixiy bilimlarning noaniqligi va bahsli tabiatini yetkazish zarurati o'quvchilarning aniq javoblar va aniq tushuntirishlarga bo'lgan xohishlariga zid bo'lishi mumkin. O'qituvchilar o'quvchilarga tarix ko'p nuqtai nazardan qurilganligini, yangi dalillar va talqinlar asosida qayta ko'rib chiqilishi kerakligini tushunishga yordam berish bilan birga ushbu murakkabliklarni yo'lga qo'yishlari kerak bo'ladi;
 - tarixni o'qitishda texnologiyaning integratsiyalashuvi ham imkoniyatlar, ham muammolarni keltirib chiqaradi. Raqamli manbalar, onlayn arxivlar va multimedia vositalari ishtirok etishni kuchaytirishi va ko'plab ma'lumotlarga kirishni ta'minlashi mumkin bo'lsa-da, ular o'qituvchilardan yangi ko'nikmalarni rivojlantirish hamda pedagogik strategiyalarini moslashtirishni talab qiladi.

Muhokamadagi fikrlardan tarix o'qitishning konseptual vazifalari ko'p qirrali bo'lib, diqqat bilan ko'rib chiqish va innovatsion yechimlarni talab qilishini ko'rishimiz mumkin. O'quv dasturlarini loyihalash muvozanat va inklyuzivlikka intilishi, pedagogik yondashuvlar interfaol va o'quvchilarga yo'naltirilgan bo'lishi, tarixiy talqinning murakkabliklari tan olinishi va hal etilishi kerak. Bundan tashqari, o'qituvchilar tarixni o'qitishni shakllantiradigan madaniy va siyosiy ta'sirlardan xabardor bo'lishlari va o'rganishni yaxshilash uchun texnologiyani samarali integratsiya qilishga harakat qilishlari kerak. Tarixni o'qitish so'nggi bir necha o'n yilliklarda sezilarli darajada rivojlanib, eslab qolish va passiv o'rganishni ta'kidlaydigan an'anaviy yondashuvlardan tanqidiy fikrlash, faollik va faol ishtirokni rivojlantiruvchi zamonaviy metodologiyaga o'tdi. Ushbu siljish pedagogika, texnologiya yutuqlari va o'quvchilarning qanday o'rganishini tushunishning ortishi ta'sirida ta'lim falsafasi va amaliyotidagi kengroq o'zgarishlarni aks ettiradi. Birinchi bobda biz tarixni o'qitishning an'anaviy va zamonaviy yondashuvlari o'rtasidagi farqlarni nazariy jihatdan o'rganishga harakat qilamiz, ularning kuchli va zaif tomonlarini ta'kidlashga, ochib berishga urinamiz.

An'anaviy tarix o'qitish usullari qadimdan o'qituvchiga yo'naltirilgan ta'lim bilan tavsiflanadi, bunda pedagog bilimning asosiy manbai bo'lib xizmat qiladi. Bunday yondashuv ko'pincha ma'ruzalar, darsliklarga qarab o'qish va sanalar, faktlar, muhim voqealarni eslab qolishga qaratilgan. Bundan asosiy maqsad — imtihon paytida aniq ma'lumotlarni eslab qolish qobiliyati bilan o'lchanadigan muvaffaqiyat bilan o'qituvchidan o'quvchiga qat'iy bilimlarni uzatish. An'anaviy tarix o'qitishning asosiy xususiyatlaridan biri bu voqealarni chiziqli, xronologik bayon qilishga urg'u berish bo'lib, bu usul talabalarga tarixiy vaqt jadvalarini aniq va tizimli tushunishni ta'minlash, ularning voqealar ketma-ketligi, sababiyligini tushunishlarini ta'minlashga qaratilgan. Garchi bu yondashuv talabalarga tarix bo'yicha asosiy bilimlarni rivojlantirishga yordam berishi mumkin bo'lsa-da, u ko'pincha ularni chuqurroq tanqidiy fikrlash yoki tahliliy ko'nikmalarga jalb qila olmaydi. An'anaviy usullar, shuningdek, birgalikdagi faoliyatdan ko'ra individual o'rganishga urg'u beradi. Sinfdagi muloqotlar odatda savol-javob mashg'ulotlari bilan chegaralanadi, o'quvchilar uchun bahs-munozaralar yoki

guruh loyihalarida qatnashish imkoniyati kam bo'lib, bu passiv ta'lim tajribasiga olib kelishi mumkin va bunda o'quvchilar tarixiy voqealar haqidagi o'z tushunchalarini faol ravishda shakllantirish rag'batlantirilmasligi ehtimoli yuqori.

Natija. Bundan farqli o'laroq, tarix o'qitishga zamonaviy yondashuvlar ko'proq o'quvchilarga yo'naltirilgan va interaktiv ta'lim muhitini targ'ib qilib, bu usullar tanqidiy fikrlash, izlanishga asoslangan o'rganish va turli manbalar va istiqbollardan foydalanishga urg'u beradi. O'quvchilarda tarixiy voqea va jarayonlarni chuqurroq anglash, shuningdek, tarixiy dalillarni tahlil qilish, izohlash uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni shakllantirishga yordam berish asosiy maqsadga aylanadi. Zamonaviy tarix o'qitishning o'ziga xos belgilaridan biri bu izlanishga asoslangan ta'limga e'tibor berish, deb hisoblaymiz. Bunday yondashuv o'quvchilarni savollar berishga, tadqiqot o'tkazishga va muammoli faoliyat bilan shug'ullanishga undaydi. Tarixiy voqealar va muammolarni o'zlari o'rganib, o'quvchilar o'z ta'lim jarayonining faol ishtirokchilariga aylanadilar, tanqidiy tahlil qilish, dalillarni baholash va argumentlar qurish kabi ko'nikmalarni rivojlantiradilar. Zamonaviy tarixni o'qitishning yana bir muhim jihati — bu ko'plab istiqbollar hamda turli manbalarni birlashtirish hisoblanib, ushbu yondashuv tarix yagona, o'zgarmas hikoya emas, balki o'zaro bog'liq voqealar va qarashlarning murakkab gobelen ekanligini tushuntiradi. Bu usul ham o'quvchilarda empatiya va madaniy savodxonlikni rivojlantirishga yordam beradi, chunki ular tarixga turli odamlar va jamoalar nigohi bilan qarashni o'rganadilar. Texnologiya zamonaviy tarixni o'qitishda hal qiluvchi rol o'ynab, o'quvchilarning faolligini oshirish va o'rganish uchun yangi vositalar hamda resurslarni taqdim etadi. Raqamli arxivlar, interaktiv vaqt jadvallari, virtual haqiqat tajribalari va onlayn hamkorlik platformalari o'quvchilarga tarixni dinamik, immersiy usullarda o'rganish imkonini beradi. Shuningdek, texnologiya inklyuziv va xilma-xil tarix ta'limi maqsadini qo'llab-quvvatlab, kengroq manbalar va istiqbollardan foydalanishni osonlashtiradi. Hamkorlikda o'rganish zamonaviy tarix o'qitishning yana bir asosiy komponenti bo'lib, guruh loyihalari, bahs-munozaralar va o'zaro baholashlar o'quvchilarni fikr almashishga, bir-birlarining fikrlashlariga qarshi turishga va bir-birlarining tushunchalariga asoslanishga undaydi. Bunday hamkorlikdagi yondashuv nafaqat tanqidiy fikrlash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi, balki sinfda hamjamiyat hissi, umumiy izlanishni rivojlantiradi. Qisqacha aytganda, birgalikda ishlash orqali o'quvchilar tarixiy voqea va masalalarni chuqurroq va to'liqroq tushunishlari mumkin.

Xulosa. Yuqoridagilardan shuni tahlil qilish mumkinki, tarixni o'qitishda an'anaviy va zamonaviy yondashuvlarning ham kuchli, ham zaif tomonlari bor ekan. An'anaviy metodlar o'zining tizimli va tizimli mazmuni bilan o'quvchilarga tarixiy bilimlarning mustahkam poydevorini berishi mumkin. Biroq, ular ko'pincha o'quvchilarni jalb qilish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda kamchiligini namoyon etadi. Boshqa tomondan, zamonaviy yondashuvlar talabalarning faolligini oshirish va yuqori darajadagi fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga ustuvor ahamiyat beradi. Savol-javobga asoslangan ta'lim, ko'p istiqbolli va texnologiyadan foydalanishga urg'u berib, bu usullar yanada dinamik va interaktiv o'quv muhitini yaratishi mumkin. Demak, tarix o'qitishda an'anaviy yondashuvlardan zamonaviy yondashuvlarga o'tish ta'lim falsafasi va amaliyotidagi kengroq o'zgarishlarni aks ettiradi, deb xulosa qilamiz. An'anaviy usullar tarix bo'yicha tuzilgan va asosli bilimlarni ta'minlasa-da, ular ko'pincha chuqur o'rganish uchun zarur bo'lgan faollik va tanqidiy fikrlash komponentlariga ega emas. Zamonaviy yondashuvlar ushbu cheklovlarni faol ishtirok, tanqidiy so'rov va turli

nuqtai nazarlarni qamrab olish orqali hal etadi. Tarixni samarali o'rgatish uchun o'qituvchilar mazkur yondashuvlar o'rtasida muvozanatni topib, o'quvchilarning o'tmishni tushunish va izohlash uchun zarur bo'lgan asosiy bilimlarni ham, muhim ko'nikmalarni ham egallashlarini ta'minlashi kerak bo'ladi.

Shunday qilib, tarix fanini o'qitishda ta'lim samaradorligi va dolzarbligini oshirish uchun pedagoglar hal qilishi kerak bo'lgan bir qancha muhim konseptual muammolarga duch kelishlari mumkin ekan. Bu muammolar obyektivlik, dolzarblik va faollikni o'z ichiga oladi, ularning har biri o'ziga xos muammolar va pedagogik takomillashtirish imkoniyatlarini taqdim etadi:

- tarixni o'qitishdagi obyektivlik mazmun tanlash, taqdim qilish va istiqbollarni to'g'ri belgilash orqali namoyon bo'ladi. An'anaviy tarix ta'limi ko'pincha ko'p qaytariluvchi madaniy, siyosiy va ijtimoiy voqea-hodisalarga ustunlik berishi kuzatiladi, Bu esa tarixiy voqealarni noto'g'ri tushunish yoki to'liq tushunmaslikka olib kelishi mumkin. Muammoni hal etish uchun o'qituvchilar turli nuqtai nazarlarni o'z ichiga olgan va tarixiy hodisalarga xos bo'lgan noto'g'ri qarashlarni tanqidiy ko'rib chiquvchi yanada inklyuziv o'quv dasturiga intilishlari kerak. tarixni o'quvchilar hayotiga taalluqli etish muammosi ularni o'quv jarayoniga rag'batlantirish va jalb qilish uchun juda muhim bo'lib, tarix ta'limi o'tgan voqealarni zamonaviy muammolar bilan bog'lashi, o'rganish tajribasini xususiyashtirishi va tarixiy bilimlarning kelajakdagi muvaffaqiyatlar uchun qo'llanilishini ta'kidlashi lozim. Ushbu dolzarblik o'quvchilarga tarixni o'rganishning ahamiyatini tushunishga yordam beradi va mavzu bilan chuqurroq bog'lanishni kuchaytiradi. Bunda kelgusi tadqiqotlar loyiha asosida o'qitish, o'lkashunoslik loyihalari va hozirgi voqealarni o'quv dasturiga integratsiyalash kabi tarix ta'limini yanada dolzarbroq qilishning innovatsion usullarini o'rganishi zarur;
- O'quvchilarni tarix darslariga jalb qilish fanga doimiy qiziqish uyg'otish uchun zarur hisoblanib, an'anaviy usullar ko'pincha o'quvchilarning qiziqishini jalb qila olmaydigan passiv ta'lim usullariga tayanib qolmoqda. Bundan farqli o'laroq, zamonaviy yondashuvlar interfaol faoliyat, texnologiyadan foydalanish va individual ta'limga urg'u beradi. Ushbu usullar nafaqat o'rganishni yanada qiziqarli jarayonga aylantiradi, balki tanqidiy fikrlash va tahliliy qobiliyatlarni ham oshiradi. Bunda pedagogik tadqiqotlar o'quvchilarni tarix darslariga jalb qilish bo'yicha ilg'or tajribalarni, jumladan raqamli vositalardan samarali foydalanish, hamkorlikda o'rganish strategiyalarini aniqlashga e'tibor qaratishiga ehtiyoj seziladi.

Demak, tarixni o'qitish metodikasini takomillashtirish uchun obyektivlik, dolzarblik va faol ishtirokning konseptual muammolarini hal qilish juda muhim ekan. Ko'proq inklyuziv, dolzarb va qiziqarli yondashuvlarni ishlab chiqish orqali o'qituvchilar o'quvchilarning tarixni tushunishlari va uning qadr-qimmatini oshirishlari mumkin. Sohalardagi keyingi tadqiqotlar ushbu muammolarni bartaraf etish uchun qimmatli tushunchalar va strategiyalarni taqdim etishi va natijada tarix bo'yicha yanada samarali, mazmunli ta'limga olib kelishi mumkin.

Tarixni o'qitish metodologiyasini o'rganish ta'lim tajribasini oshirish va o'quvchilarning o'tmishni mukammal tushunishlarini ta'minlash uchun juda muhim bo'lib, tarixni o'qitish

bo'yicha mavjud adabiyotlarni ko'rib chiqish o'qituvchilar va tadqiqotchilarga samarali strategiyalarni aniqlash, muammolarni tushunish va o'quv dasturiga kiritilishi mumkin bo'lgan yangi yondashuvlarni o'rganish imkonini beradi. Shunday ekan, O'zbekiston va xorijda olib borilgan tadqiqotlarni umumlashtirish, tarix ta'limi sohasidagi asosiy topilmalar va tendensiyalarni yoritib berishga harakat qilamiz.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Мухамедов Ф.И, Хўжамкулов У.Н., Тоштемирова С.А. Педагогик таълим инновацион кластери. -Т.: Университет, 2020. 280 б.;
2. Ya.X.G'afforov.Tarix o'qitish metodikasi. T.: Olmaliq kitob business, 2024.
3. Субетто А.И. Онтология и эпистемология компетентного подхода, классификация и квалиметрия компетенций / А.И. Субетто. – СПб. – М.: Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 2006. – 73 с.
4. Norris N. The trouble with competence // Cambridge Journal of Education, 21(3), 1991. – 331-341. <https://doi.org/10.1080/03057649102103071991>

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 1 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).